

บทที่ ๔

การนำวิทยาการตำรวจและเทคโนโลยีการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา มาใช้ในงานด้านการทะเบียนประวัติอาชญากร

ปัจจุบันได้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศตามโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ Police Information System (POLIS) ซึ่งทำการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลข่าวสารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติผ่านคอมพิวเตอร์ เพื่อส่งไปยังหน่วยงานต่างๆ จนถึงระดับสถานีตำรวจ อันเป็นนโยบายการกระจายระบบฐานข้อมูลสู่ผู้ปฏิบัติงาน อีกทั้งยังทำให้ระบบข้อมูลข่าวสารเป็นไปในรูปแบบเดียวกันตลอดจนยังเป็นการเสริมสร้างให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานในส่วนงานป้องกันปราบปรามงานสืบสวนสอบสวน งานจราจร งานอำนวยการและลดความซ้ำซ้อนในการทำงานระหว่างหน่วยงาน และเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (คอมพิวเตอร์) ซึ่งระบบฐานข้อมูล และความสัมพันธ์เชื่อมโยงในโครงการประกอบด้วยงานหลัก ๑๓ ระบบ คือ

๑. ระบบฐานข้อมูลกำลังพล จัดเก็บข้อมูลข้าราชการตำรวจ เช่น ข้อมูลบรรจุ การแต่งตั้ง การโอนย้าย เลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนยศ เป็นต้น เจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูลได้แก่ เจ้าหน้าที่ สกพ., เจ้าหน้าที่ กพ. ระดับ บก.และ ภ.จว. และระดับ กก./สภ.,สน.

๒. ระบบงานติดตามผลคดี จัดเก็บข้อมูลคดีอาญา คดีอุกฉกรรจ์ สะเทือนขวัญตั้งแต่รับแจ้งจนถึงชั้นศาล เจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่ พนักงานสอบสวน และเสมียนคดี

๓. ระบบฐานข้อมูลสถิติคดีอาญา รายงานสถิติของข้อมูลติดตามผลคดี เจ้าหน้าที่ใช้ข้อมูล ได้แก่ สยศ.ตร. (กลุ่มงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม)

๔. ระบบฐานข้อมูลอุบัติเหตุจราจร จัดเก็บข้อมูลอุบัติเหตุจราจรทางบก เจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่ พนักงานสอบสวน และเสมียนคดี เจ้าหน้าที่ใช้ข้อมูล ได้แก่ สยศ.ตร. (กลุ่มงานจราจร)

๕. ระบบฐานข้อมูลจราจร จัดเก็บข้อมูลการเบิกจ่ายและออกเลขคุมใบสั่ง เจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่ บก.จร.ในส่วน กทม. , เจ้าหน้าที่ กบ.ภ.จว. ในส่วนภูธร และ สว.กบ.บก.ทล. เจ้าหน้าที่ใช้ข้อมูล ได้แก่ สยศ.ตร.(กลุ่มงานจราจร)

๖. ระบบงานข้อมูลจราจร เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายใบสั่งให้เจ้าพนักงานจราจร จัดเก็บข้อมูลใบสั่งข้อมูลระบบคะแนน ข้อมูลผู้กระทำผิดกฎหมายจราจร เช่น พ.ร.บ.จราจร, พ.ร.บ.รถยนต์ฯ, พ.ร.บ.ขนส่งฯ, พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถฯ , ๒๐ ฐานความผิด ๒๗ ข้อหาที่ต้องบันทึกคะแนน เจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่าย จร. เจ้าหน้าที่ใช้ข้อมูล สยศ.ตร.(กลุ่มงานจราจร)

๑. ระบบฐานข้อมูลบุคคลผู้มีพฤติการณ์ในทางมิชอบ เก็บข้อมูลบุคคลที่มี Blacklist เจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน

๒. ระบบฐานข้อมูลป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เก็บข้อมูลสถานที่ บุคคลสำคัญ บุคคลที่ต้องเฝ้าระวัง เจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน และฝ่ายป้องกันปราบปราม

๓. ระบบฐานข้อมูลทะเบียนยานพาหนะ ให้บริการสอบถาม/ตรวจสอบ ข้อมูลยานพาหนะ โดยข้อมูลทั้งหมดนำมาจากกรมการขนส่งทางบก

๔. ระบบฐานข้อมูลใบอนุญาตขับรถ ให้บริการสอบถาม/ตรวจสอบ ข้อมูลใบอนุญาตขับรถ ประเภทต่างๆ

๕. ระบบฐานข้อมูลโครงข่ายสืบสวนสอบสวนคดี ให้บริการสอบถาม/ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎร โดยทำการเชื่อมโยง On-line กับกรมการปกครอง

๖. ระบบฐานข้อมูลพัสดุ ตร. จัดเก็บข้อมูลยานพาหนะ ปืน ที่ดิน เครื่องมือสื่อสาร ยุทธภัณฑ์ อาคารและสิ่งปลูกสร้าง ครุภัณฑ์ ทะเบียนเรือ และเครื่องบิน เจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่าย กบ., สกบ.

๗. ระบบรับ-ส่งเอกสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (E-PAPER) สำหรับรับและส่งเอกสารผ่าน E-Mail บนเครือข่าย POLIS

ระบบคอมพิวเตอร์กับการทะเบียนประวัติอาชญากร

ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอันเป็นภารกิจหลักของตำรวจนั้น ตำรวจจำเป็นต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากร ที่สามารถสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ทั้งในลักษณะ ของการสืบสวนเพื่อทราบตัวคนร้าย และการติดตามคนร้ายที่ยังจับกุมไม่ได้ ตลอดจนเพื่อการยืนยันประวัติของคนร้ายที่ถูกจับกุมได้แล้ว ในการดำเนินคดีตามขั้นตอนของกฎหมาย ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้จะต้องสามารถตรวจสอบและรายงานได้อย่างถูกต้องแม่นยำและรวดเร็วทันต่อเวลา เนื่องจากความยุติธรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เป็นเรื่องที่ต้องพิถีพิถันและล่าช้าไม่ได้

กองทะเบียนประวัติอาชญากรเป็นหน่วยงานกลางของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีหน้าที่จัดระบบฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร ปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ ใช้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยมีระบบคอมพิวเตอร์ ที่ใช้งานแตกต่างกัน ตามลักษณะของระบบข้อมูลและวิธีการใช้งาน ๓ ระบบคือ

๑. ระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากร CRIMINAL DATABASE SYSTEM (CDS)
๒. ระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ AUTOMATED FINGERPRINT IDENTIFICATION SYSTEM (AFIS)
๓. ระบบคอมพิวเตอร์ประกอบภาพใบหน้าคนร้าย POLICE INDENTIKIT : COMPUTER ASSISTED SUSPECT SKETCHING OUTFIT (PICASSO)

ระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากร CRIMINAL DATABASE SYSTEM (CDS)

ระบบข้อมูลนี้แบ่งตามภาระหน้าที่ของงานแต่ละประเภทออกได้เป็นระบบย่อย ๕ ระบบ ซึ่งจะมีการทำงานเชื่อมโยงกันโดยอัตโนมัติระหว่างฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ระบบข้อมูลหมายจับ
๒. ระบบข้อมูลบุคคลพันโทษ
๓. ระบบข้อมูลแผนประทุษกรรม
๔. ระบบข้อมูลคนหายพลัดหลง ศพไม่ทราบชื่อ
๕. ระบบข้อมูลทรัพย์สินหาย รถหาย

การพัฒนาระบบข้อมูลต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของงานและผู้นั้น การออกแบบระบบข้อมูลจะจำแนกตามระบบย่อย โดยในแต่ละระบบย่อยจะมีรายละเอียดครอบคลุมประเภทของงานทั้งหมด ฐานข้อมูลทั้ง ๕ ระบบ จะทำการบันทึกและจัดเก็บไว้ที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร เฉพาะในส่วนที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรมีอำนาจหน้าที่ในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูล และทำการโอนข้อมูลไปยังระบบ POLIS เพื่อเชื่อมโยงไปยังสถานีตำรวจต่างทั่วประเทศ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคนที่เข้าระบบ POLIS ได้ จะสามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ที่ระบบฐานข้อมูลโครงข่ายสืบสวนคดี

การปฏิบัติงานในขั้นตอนต่างๆ ของงานที่เหมือนกันจะถูกจัดหมวดหมู่ตามความสัมพันธ์ของงานในระบบดังนี้

๑. ระบบข้อมูลหมายจับ ข้อมูลนี้ได้มาจากหมายจับและคำนิรूपพรรณผู้ต้องหาที่พนักงานสอบสวนส่งมาออกประกาศสืบจับที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร อยู่ในความรับผิดชอบ ของฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ กองทะเบียนประวัติอาชญากร และหน่วยพิสูจน์หลักฐานส่วนภูมิภาค มีวัตถุประสงค์ในการบันทึกจัดเก็บข้อมูลหมายจับและแบบงดสืบจับเพื่อออกประกาศให้สถานีตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั่วราชอาณาจักร ในการติดตามตัวผู้กระทำความผิด นอกจากนี้ระบบข้อมูลหมายจับมีความสามารถในการบริการสืบค้นข้อมูลหมายจับให้กับเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนสืบสวนด้วย

ต่อมา ตร. มีหนังสือสั่งการ ที่ ๐๐๓๓.๔๓/๐๓๖๕๓ ลง ๓๐ ก.ย.๒๕๕๓ โดย พล.ต.ท.จิโรจน์ ไชยชิต ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร. เรื่อง การบันทึกข้อมูลหมายจับและถอนหมายจับตั้งแต่ ๑ ม.ค.๒๕๕๔ ถึง ผบช.-๑-๙, ผบช.ศชต., ผบช.น., ผบช.ก., ผบช.ปส., ผบช.สตม., ผบช.สพฐ.ตร., ผบช.ตชด. มีข้อความสั่งการดังต่อไปนี้

ด้วย ผบ.ตร. มีนโยบายปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานสถานีตำรวจ และเสริมสร้างพัฒนาประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งระบบฐานข้อมูลกลาง ตร. (POLIS) เป็นระบบจัดเก็บข้อมูลจากหน่วยงานปฏิบัติการและสามารถสืบค้นข้อมูลได้ทั่วประเทศ ณ หน่วยงานที่มีเครื่อง POLIS ทำให้ทุก สน./สภ. สามารถบันทึกข้อมูลหมายจับและถอนหมายจับได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว

เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และเกิดประโยชน์ในการจับกุมตัวผู้มีหมายจับ ตั้งแต่ ๑ ม.ค.๒๕๕๔ เป็นต้นไป ให้หน่วยดำเนินการดังนี้

๑) สถานีตำรวจ และหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจการสอบสวน มีหน้าที่ในการบันทึก/ถอนข้อมูลหมายจับ ในระบบติดตามผลคดี และระบบฐานข้อมูลอุบัติเหตุจราจรโครงการ POLIS เสร็จเด็ดขาดที่สถานีตำรวจ โดยให้ถือว่าข้อมูลหมายจับที่สถานีตำรวจบันทึก เป็นการออกประกาศสืบจับ/ถอนประกาศสืบจับ โดยไม่ต้องจัดส่งเอกสารมาให้ ทว.และ ศพฐ.ออกประกาศสืบจับ/ถอนประกาศสืบจับอีก ยกเว้นการออกและถอนหมายจับที่ศาลได้อนุมัติไว้ก่อนวันที่ ๑ ม.ค.๒๕๕๔ ให้สถานีตำรวจและหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจการสอบสวน จัดส่งแบบงดการสืบจับ (แบบ ค.๑๔๒-ต.๓๒๑) มายัง ทว. เพื่อถอนประกาศสืบจับอีกทางหนึ่งด้วย

๒) ทว. มีหน้าที่ในการบันทึก/ถอนข้อมูลหมายจับ ที่ส่งมาจากหน่วยงานภายนอก ตร. ที่มีอำนาจการสอบสวนตามกฎหมาย หรือ หมายจับในกรณีศาลเป็นผู้ออก/ถอนหมายจับเอง หรือหมายจับที่ออกตาม พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘๓) การสืบค้นข้อมูลหมายจับทั่วประเทศ

สามารถสืบค้นได้จากระบบโครงข่ายสอบสวนคดีโครงการ POLIS โดยสามารถระบุให้ระบบสืบค้นได้จากแหล่งข้อมูล “คดีอาญา”, “อุบัติเหตุจราจร” และ “ผู้มีหมายจับ”

๒. ระบบข้อมูลบุคคลพันโท ข้อมูลนี้ได้มาจากประวัติผู้ต้องขังที่จะได้รับการปล่อยตัว จากเรือนจำต่างๆ ทั่วประเทศ โดยฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ กองทะเบียนประวัติอาชญากร และหน่วยพิสูจน์หลักฐานส่วนภูมิภาค ประสานความร่วมมือไปยังเรือนจำให้จัดส่งข้อมูลให้เพื่อบันทึกข้อมูลเข้าจัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ และแจ้งข้อมูลของบุคคลพันโทส่งให้สถานีตำรวจพื้นที่ ซึ่งผู้ต้องขังนั้นแจ้งว่าจะไปพักอาศัยอยู่ให้ทำการสอดส่องพฤติการณ์และความเคลื่อนไหวหลังพันโท อยู่ในความรับผิดชอบมีวัตถุประสงค์ในการบันทึกข้อมูลบุคคลพันโทโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ ภูมิฐานะของบุคคลพันโท จะกลับไปอยู่ และพฤติกรรมการเคลื่อนไหวของบุคคลพันโท นอกจากนี้ระบบข้อมูลบุคคลพันโทมีความสามารถในการสืบค้นประวัติบุคคลพันโทสำหรับเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสืบสวน

๓. ระบบข้อมูลแผนประทุษกรรมและตำหนิรูปพรรณผู้ต้องหา ได้มาจากแบบรายงานแผนประทุษกรรม (ผ. ๑ - ๒๕๓๔) และแบบรายงานประวัติและตำหนิรูปพรรณผู้กระทำผิด (ผ. ๒ - ๒๕๓๔) ซึ่งพนักงานสอบสวนส่งมาตรวจสอบและจัดเก็บเป็นคดีที่จัดว่าเป็นอาชญากรรมอย่างแท้จริง อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ กองทะเบียนประวัติอาชญากร และหน่วยพิสูจน์หลักฐานส่วนภูมิภาค มีวัตถุประสงค์ในการบันทึกจัดเก็บของข้อมูลแผนประทุษกรรม และประวัติตำหนิรูปพรรณของผู้กระทำผิด เพื่อประโยชน์ในการให้ข้อมูลสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสืบสวนสอบสวนในการหาตัวคนร้ายที่ยังจับตัวไม่ได้ การสืบค้นแผนประทุษกรรมโดยการค้นหาวิธีการกระทำความผิดเหมือนกันหรือคล้ายๆ กัน หรือสืบค้นหาผู้กระทำผิดที่มีลักษณะและความชำนาญในการกระทำความผิดและตำหนิรูปพรรณเหมือนกัน

๔. ระบบข้อมูลคนหายพลัดหลง ศพไม่ทราบชื่อ ข้อมูลนี้ได้มาจากพนักงานสอบสวน ส่งมาออกประกาศสืบหาคนหายพลัดหลง และสืบหาญาติของศพไม่ทราบชื่อ ที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร อยู่ในความรับผิดชอบ ของฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ กองทะเบียนประวัติอาชญากร และหน่วยพิสูจน์หลักฐานส่วนภูมิภาค มีหน้าที่บันทึกจัดเก็บข้อมูล /ออกประกาศสืบหา/ถอนประกาศ ในระบบ POLIS แจ้งไปยังหน่วยงานในสังกัด ตร. เพื่อสามารถเข้าสืบค้นในระบบ POLIS ได้

๕. ระบบข้อมูลทรัพย์สินหาย รถหาย ข้อมูลนี้ได้มาจากพนักงานสอบสวนส่งมาออกประกาศสืบหาทรัพย์สินหาย รถหาย ที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร อยู่ในความรับผิดชอบ ของฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ กองทะเบียนประวัติอาชญากร และหน่วยพิสูจน์หลักฐานส่วนภูมิภาค มีหน้าที่บันทึกจัดเก็บข้อมูล/ออกประกาศสืบหา/ถอนประกาศ ในระบบ POLIS แจ้งไปยังหน่วยงานในสังกัด ตร. เพื่อสามารถเข้าสืบค้นในระบบ POLIS ได้

ระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ

AUTOMATED FINGERPRINT IDENTIFICATION SYSTEM (AFIS)

ระบบ AFIS เป็นการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้งานร่วมกับหลักวิชาลายพิมพ์นิ้วมือ โดยในขั้นตอนของการใช้งานนั้น ลายพิมพ์นิ้วมือของอาชญากรที่ราชอาณาจักรถูกส่งมาตรวจสอบและเก็บในฐานข้อมูลระบบ AFIS ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร Software ของระบบ AFIS จะอ่านและแยกประเภทของลายนิ้วมือแต่ละนิ้วว่าเป็นประเภทใด เช่น ประเภทโค้ง ประเภทมัดหวาย ประเภทก้นหอย และแสดงจุดใจกลางของลายเส้นในลายนิ้วมือและจุดลักษณะสำคัญของลายเส้น แล้วคำนวณค่าความสัมพันธ์ของจุดต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นค่าทางคณิตศาสตร์โดยอัตโนมัติ ประเภทของลายนิ้วมือและค่าทางคณิตศาสตร์ของลายพิมพ์นิ้วมือแต่ละนิ้วจะเป็นข้อมูลเข้าไปค้นหาเปรียบเทียบกับฐานข้อมูลในระบบ AFIS หากพบข้อมูลที่ตรงกันแสดงว่าผู้นั้นเคยมีประวัติ การกระทำความผิดมาก่อน ระบบ AFIS จะเชื่อมโยงไปยังระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากร เพื่อที่จะให้รายละเอียดและยืนยันประวัติทั่วไปของผู้ต้องหา ประวัติอาชญากร ดำเนินรูปพรรณแผนประทุษกรรมและภาพถ่าย เป็นข้อมูลและหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหาได้อย่างแม่นยำ

ระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (AFIS) เป็นระบบคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่สำหรับจัดเก็บภาพลายนิ้วมือผู้ต้องหาไว้ใช้ตรวจสอบ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์ตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๗ ทว.) โดยเริ่มพัฒนาใช้ระบบ AFIS ตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ ระบบ AFIS มีขีดความสามารถดังนี้

๑. การตรวจสอบประวัติฯ เพื่อการฟ้องคดีผู้ต้องหา ด้วยการนำภาพลายพิมพ์นิ้วมือที่ส่งมาขอตรวจสอบเข้าไปค้นหาในฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือสิบนิ้วของระบบ AFIS และแจ้งผลส่งให้พนักงานสอบสวนนำไปใช้ประกอบสำนวนการสอบสวนและฟ้องคดีผู้ต้องหาต่อไป

นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบเพื่อขยายผลกับฐานข้อมูลหมายจับ พร้อมแจ้งกลับไปยังสถานีตำรวจที่ออกหมายจับ และสถานีตำรวจที่จับกุมผู้ต้องหาเพื่อทำการอายัดตัวผู้ต้องหา และเป็นการจับผู้ต้องหาตามหมายจับคดีค้างเก่าอีกด้วย

๒. การตรวจสอบประวัติฯ เพื่อการขยายผลและจำหน่ายคดีค้างเก่า ในการตรวจสอบฯ ตามข้อ ๑. หากมีข้อมูลเพิ่มเติมว่าผู้ต้องหานั้นมีพฤติการณ์ที่น่าจะเคยก่อคดีอื่นๆ ไว้อีก ระบบ AFIS ก็ยังสามารถส่งเข้าไปค้นหาในฐานข้อมูลลายนิ้วมือแฝงซึ่งเก็บได้จากที่เกิดเหตุในคดีต่างๆ ที่เคยเกิดขึ้นมาก่อนได้อีกด้วย หากพบตรงกับลายนิ้วมือแฝงในคดีใด ก็สามารถนำไปใช้ตรวจสอบขยายผลเพิ่มเพื่ออายัดตัวผู้ต้องหาดำเนินคดีค้างเก่านั้นด้วย

๓. การตรวจสอบลายนิ้วมือแฝงเพื่อช่วยหาตัวผู้กระทำความผิด ด้วยการนำภาพลายนิ้วมือแฝงที่เจ้าหน้าที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุเก็บได้จากที่เกิดเหตุในคดีต่างๆ เข้าไปตรวจค้นหาในฐานข้อมูลลายนิ้วมือสิบนิ้วของระบบ AFIS หากพบข้อมูลตรงกับของผู้ใดทางคดีก็สามารถนำไปออกหมายจับและติดตามจับกุมตัวมาดำเนินคดีต่อไป ขีดความสามารถนี้จึงมีประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวนเป็นอย่างยิ่ง

๔. การตรวจสอบลายนิ้วมือแฝงเพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของคนร้าย ในการตรวจสอบลายนิ้วมือแฝงตามข้อ ๓ ระบบ AFIS จะส่งภาพลายนิ้วมือแฝงนั้นเข้าไปค้นหากับฐานข้อมูลลายนิ้วมือแฝง

ด้วยทุกๆ ครั้งก่อนจะจัดเก็บไว้เป็นฐานข้อมูล และหากพบตรงกับลายนิ้วมือแฝง และหากพบตรงกับลายนิ้วมือแฝงในคดีใดจะรวบรวมจัดเป็นหมวดหมู่ไว้ เพื่อให้ทราบว่าผู้กระทำความผิดในคดีนั้นยังก่อคดีอื่นใดบ้าง และนำผลมาวิเคราะห์แนวโน้มของพฤติกรรมที่น่าจะไปกระทำผิดในบริเวณใดขึ้นอีก จึงเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมอีกทางหนึ่งด้วย

ระบบคอมพิวเตอร์ประกอบภาพใบหน้าคนร้าย

POLICE IDENTIKIT : COMPUTER ASSISTED SUSPECT SKETCHING OUTFIT (PICASSO)

เมื่อมีอาชญากรรมเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องตรวจหาร่องรอยและรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ทั้งที่เป็นวัตถุพยานและพยานบุคคล เพื่อที่จะระบุตัวคนร้าย และติดตามจับกุมมาดำเนินคดีตามขั้นตอนของกฎหมาย วิธีการขั้นต้นในการสืบสวนค้นหาตัวคนร้ายนั้น พนักงานสอบสวนจะนำผู้เสียหายและพยานที่พบเห็นและสามารถจำลักษณะตัวหรือรูปพรรณคนร้ายได้ ไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากรรมเพื่อดูสารบบภาพถ่ายคนร้าย หากไม่พบภาพถ่ายของคนร้ายคดีดังกล่าวในสารบบภาพถ่าย กองทะเบียนประวัติอาชญากรรมจะจัดเจ้าหน้าที่ประกอบภาพใบหน้าคนร้ายตามคำบอกเล่าจากการจดจำของผู้เสียหาย หรือพยาน เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของคดีนำไปเป็นแนวทางในการติดตามจับกุมคนร้ายรายนั้นต่อไป การสร้างภาพใบหน้าคนร้ายจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการในทันทีหลังคดีเกิดขึ้น หากปล่อยระยะเวลาให้เนิ่นนานความทรงจำของผู้เสียหายหรือพยานอาจลืมนั่นได้ รวมทั้งจะต้องมีความแม่นยำและรวดเร็วเพื่อประสิทธิภาพของการติดตามจับกุมคนร้ายในคดีที่เกิดขึ้น

แต่เดิมเจ้าหน้าที่วาดภาพของกองทะเบียนประวัติอาชญากรรมต้องใช้ความสามารถและประสบการณ์ทั้งด้านจิตรกรรมและจิตวิทยา แต่ก็ต้องประสบปัญหาซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ตั้งแต่ความสามารถในการจดจำของผู้เสียหายหรือพยาน ปัญหาการสื่อความเข้าใจระหว่างผู้บอกเล่ากับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำข้อมูลจากความทรงจำผ่านการบอกเล่านำไปตีความแล้วถ่ายทอดลงบนแผ่นกระดาษวาดภาพ และปรับแต่งจนกว่าผู้บอกเล่าจะยืนยันว่าคล้ายกับคนร้ายที่ตนพบเห็นมากที่สุด บางครั้งภาพที่วาดไปแล้วใช้ไม่ได้ ต้องลบทิ้งแล้ววาดใหม่บางส่วนหรือทั้งภาพต้องใช้เวลานานมาก จนในที่สุดผู้เสียหายหรือพยานเกิดความเบื่อหน่าย ทำให้ได้ภาพที่ไม่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง

จากปัญหาในการปฏิบัติงานประกอบกับความขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถทางการวาดภาพ จึงได้มีความพยายามนำสิ่งอุปกรณ์ต่างๆ มาช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน เช่น การใช้แผ่นใสประกอบภาพใบหน้าคนร้าย แต่ยังมีขอบเขตที่จำกัดอยู่มาก จนกระทั่งปัจจุบันการพัฒนางานวาดภาพของคนร้ายของกองทะเบียนประวัติอาชญากรรม ได้มีการนำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ได้อย่างได้ผล คือ การประกอบภาพใบหน้าคนร้ายด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ตามคำบอกเล่าจากการจดจำของผู้เสียหายหรือพยาน

ระบบคอมพิวเตอร์ประกอบภาพใบหน้าคนร้าย ซึ่งกำหนดเป็นรหัสว่า PICASSO ได้เริ่มโครงการขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๓๓ โดยขึ้นส่วนจำนวนมากของภาพใบหน้าคนร้ายได้ถูกสร้างขึ้นและบันทึกเป็นฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์

ผลจากการนำระบบคอมพิวเตอร์ประกอบภาพใบหน้าคนร้ายมาใช้ในกองทะเบียนประวัติอาชญากรรมปรากฏว่า ได้ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้เสียหายและพยานในการให้ข้อมูล กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ได้อย่างแม่นยำไม่เสียเวลาและทำให้งานกองทะเบียนประวัติอาชญากรสามารถสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจในการติดตามจับกุมคนร้ายได้อย่างรวดเร็ว อันเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการปราบปรามอาชญากรรม

ข้อมูลในระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ ได้ถูกกำหนดให้เชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากรเพื่อที่จะให้รายละเอียด และยืนยันประวัติทั่วไปของผู้ต้องหา ประวัติการกระทำผิด ตำนานรูปพรรณ แผนประทุษกรรม และภาพถ่าย ดังปรากฏตามแผนผัง ดังนี้

